

Међународна година пећина и карста (International Year of Caves and Karst – IYCK) је иницијатива Међународне спелеолошке уније (UIS). UIS је непрофитна организација са седиштем у Словенији, посвећена истраживању, проучавању и исправном управљању спелеолошким објектима кроз међународну сарадњу. UIS окупља 54 државе чланице које подржавају Међународну годину пећина и карста.

UIS је сваке четврте године домаћин Међународног спелеолошког конгреса, који представља највеће светско окупљање научника, менаџера, едукатора и истраживача у овој тематској области. Наступајући, 18. међународни спелеолошки конгрес одржаће се 2021. године у Savoie-Technolas, Le Bourget du Lac, Savoie, Француска. Конгрес ће обухватити и главни међународни догађај којим ће бити обележена Међународна година пећина и карста. Биће организовани бројни научни и образовни догађаји. Листа догађаја је дуга и стално расте:

www.iyck2021.org

Осим активности у државама чланицама UIS-а, Међународну годину пећина и карста подржавају и десетици других међународних и националних организација. Партнерске организације су такође наведене на www.iyck2021.org

Комплетне и ажуриране информације о Међународној години пећина и карста доступне су на званичној веб страници IYCK:

www.iyck2021.org

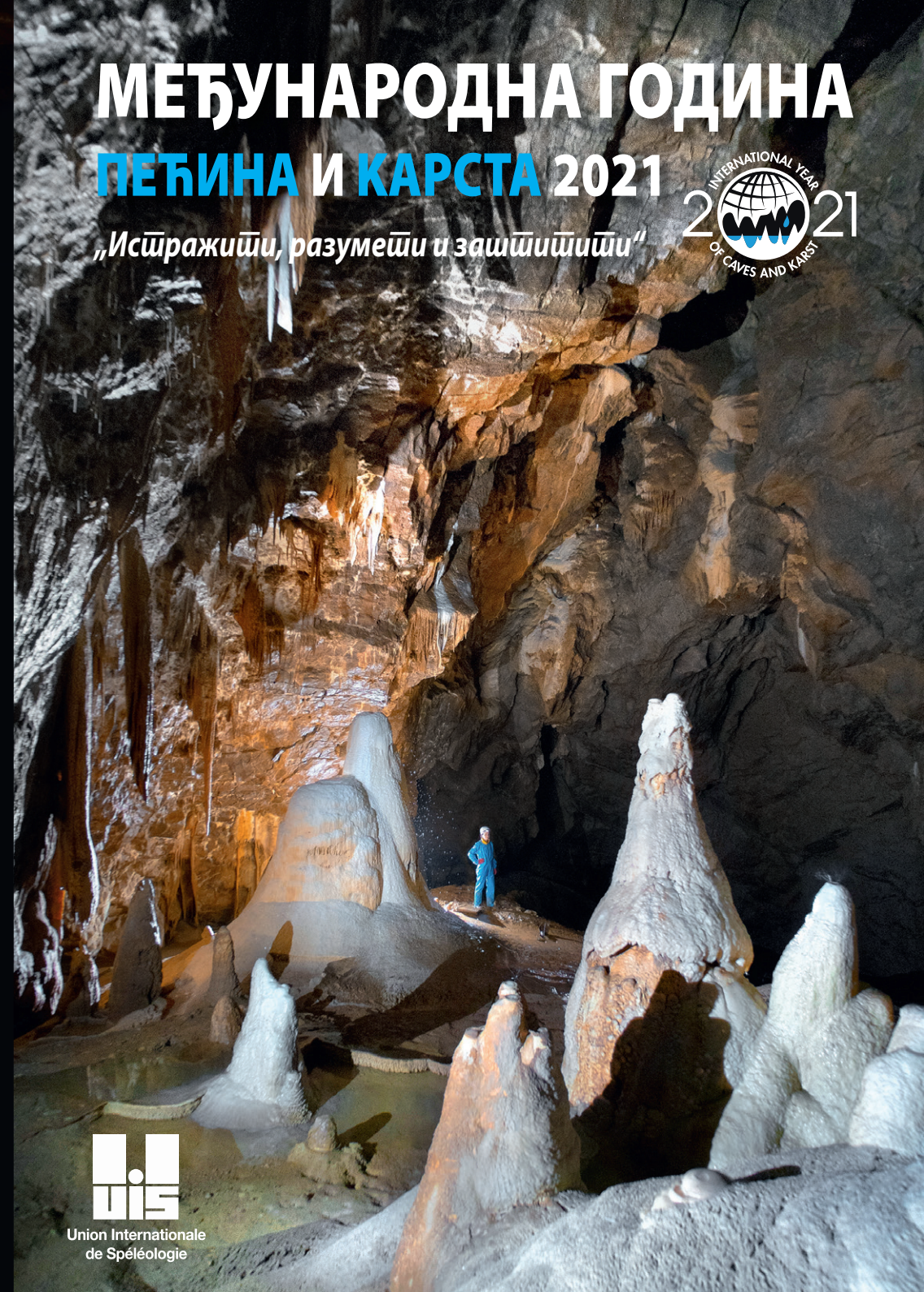

Union Internationale
de Spéléologie

МЕЂУНАРОДНА ГОДИНА ПЕЋИНА И КАРСТА 2021

„Истражијте, разумите и заштитите“

Union Internationale
de Spéléologie

Карст (крас, крш) је тип предела који се, по проценама, простире на око 20% светске копнене површине. Карст настаје растварањем стена. На површини је препознатљив по различитим облицима рељефа, које просечан посматрач понекад у први мах не препознаје. Неки облици су драматични и веома привлачни. Многи облици су сакривени од погледа, јер се налазе у пећинама.

Пећине и карст су ресурси непроцењиве вредности. Стотине светских пећина су отворене за туристичке посете, неке од њих имају статус Светске баштине. Сваке године пећине посећује око 150 милиона туриста, обезбеђујући тако значајне приходе националним и локалним економијама. Карстни водоносници обезбеђују око 20% светске пијаће воде и укључују нека од најзначајнијих извора и бунара на Земљи.

Пећине и карст су станишта неких од најразноврснијих, најзначајнијих и најређих екосистема на нашој планети. На тај начин доприносе еколошком диверзитету – како на површини терена, тако и у подземљу. Најзначајнији светски културни и археолошки локалитети често се налазе у пећинама. Пећине и карст доприносе добробити сваког друштва, али укључују и специфичне изазове.

Пећине и остали подземни канали (проводници воде у карстним водоносницима) не могу да филтрирају загађења, већ их транспортују даље низводно. На тај начин може да дође до контаминације изворишта пијаће воде. Карстни водоносници су веома комплексни, још увек недовољно истражени и тешко их је моделовати. На жалост, оваква циркулација воде може веома брзо да транспортује патогене организме и хемикалије километрима далеко, све до изворишта за водоснабдевање. Као често удаљени и скривени простори, пећине и карст су још увек слабо познати јавности. Број научника и управљача природним добрима који добро разумеју карст још увек је недовољан. Владе многих држава уопште не препознају пећине и карст, или недовољно уважавају њихов значај.

„ИСТРАЖИТИ, РАЗУМЕТИ И ЗАШТИТИТИ“

је главни циљ и мото Међународне године пећина и карста.

Уз помоћ свих вас, заједно настојимо да:

- **унапредимо** разумевање јавности да су пећине и карст везани за животе милиона људи
- **промовишемо** значај пећина и карста за одрживи развој, нарочито везано за квалитет и квантитет водних ресурса, пољопривреду, геотуризам/екотуризам, те природно и културно наслеђе
- **покажемо** како проучавање и правилно управљање пећинама и карстом има специфичну и важну улогу у сфери економије, јавног здравља и животне средине
- **на глобалном** нивоу градимо образовне капацитете за активности усмерене ка науци о пећинама и карсту
- **промовишемо** свест о интердисциплинарности у проучавању и управљању пећинама и карстом, наглашавајући како ће интеракције између различитих области науке и управљања бити све потребније у будућим истраживањима, образовању и заштити животне средине
- **успоставимо** дуготрајна партнерства која ће омогућити да се ове активности, циљеви и остваривање резултата наставе и у будућности, када се заврши Међународна година пећина и карста.

